

The Holy See

VIAGGIO APOSTOLICO DEL SANTO PADRE FRANCESCO

IN ARMENIA

(24-26 GIUGNO 2016)

**DEKLARACJA WSPÓLNA
JEGO ŚWIĄTOBLIWOŚCI FRANCISZKA
ORAZ JEGO ŚWIĄTOBLIWOŚCI KAREKINA II
W ŚWIĘTYM ECZMIADZYNIE, W REPUBLICE ARMENII**

Etchmiadzin, Palazzo Apostolico

Domenica, 26 giugno 2016

[[Multimedia](#)]

Dziś w Świętym Eczmiadynie, duchowym centrum wszystkich Ormian, my, Papież Franciszek i Katolikos Wszystkich Ormian Karekin II wnosimy nasze umysły i serca w dziękczynieniu do Wszechmogącego Boga za stałą i wzrastającą bliskość w wierze i miłości między Ormiańskim Kościołem Apostolskim a Kościołem katolickim w ich wspólnym świadectwie o ewangelicznym orędziu zbawienia w świecie rozdartym przez konflikty i tęskniącym za pociechą i nadzieją. Wychwalamy Tróję Przenajświętszą, Ojca, Syna i Ducha Świętego, za to, że możliwe stało się nasze spotkanie na biblijnej ziemi góry Ararat, która wznosi się jako przypomnienie, że Bóg zawsze będzie naszą ochroną i zbawieniem. Z duchową satysfakcją przypominamy, że w roku 2001, z okazji 1700. rocznicy proklamowania chrześcijaństwa jako religii Armenii, święty Jan Paweł II odwiedził Armenię i był świadkiem nowej karty w ciepłych i braterskich stosunkach między Ormiańskim Kościołem Apostolskim a Kościołem katolickim. Jesteśmy wdzięczni, że obdarzeni byliśmy łaską bycia razem, na uroczystej liturgii w Bazylice Świętego Piotra w Rzymie w dniu 12 kwietnia 2015 roku, na której zapewniliśmy, iż chcemy przeciwstawiać się wszelkim formom dyskryminacji i przemocy oraz przypomnieliśmy ofiary tego, co Wspólna Deklaracja, podpisana również przez papieża Jana Pawła II, określiła jako „eksterminację półtora miliona

ormiańskich chrześcijan, uznawaną powszechnie za pierwsze ludobójstwo XX stulecia” (*Wspólna Deklaracja Papieża Jana Pawła II i Patriarchy Katolikos Karekina II*, 27 września 2001).

Wychwalamy Pana, że dzisiaj wiara chrześcijańska jest znowu w Armenii żywa i że Kościół Ormiański prowadzi swoją misję w duchu braterskiej współpracy między Kościołami, wspierając wiernych w budowaniu świata solidarności, sprawiedliwości i pokoju.

Niestety jesteśmy świadkami ogromnej tragedii rozgrywającej się na naszych oczach, niezliczonych niewinnych ludzi zabijanych, przesiedlanych lub zmuszanych do bolesnej i niepewnej emigracji przez ciągłe konflikty na tle etnicznym, gospodarczym, politycznym i religijnym na Bliskim Wschodzie i w innych częściach świata. Na skutek tego mniejszości religijne i etniczne stały się celem prześladowań i okrutnego traktowania, do tego stopnia, że cierpienie z powodu swej wiary stało się codziennością. Męczennicy należą do wszystkich Kościołów, a ich cierpienie jest „ekumenizmem krwi”, który przekracza historyczne podziały między chrześcijanami, wzywając nas do krzewienia widzialnej jedności uczniów Chrystusa. Wspólnie modlimy się za wstawiennictwem świętych apostołów Piotra i Pawła, Tadeusza i Bartłomieja, o przemianę serc tych wszystkich, którzy dopuszczają się takich zbrodni i tych, którzy są w stanie powstrzymać przemoc. Błagamy przywódców narodów, aby wysłuchali prośby milionów ludzi, którzy pragną pokoju i sprawiedliwości na świecie, którzy domagają się poszanowania praw nadanych im przez Boga, którzy pilnie potrzebują chleba, a nie broni. Niestety, jesteśmy świadkami prezentowania religii i wartości religijnych w sposób fundamentalistyczny, który jest używany po to, aby uzasadnić szerzenie nienawiści, dyskryminacji i przemocy. Usprawiedliwianie takich zbrodni na podstawie idei religijnych jest nie do przyjęcia, gdyż „Bóg nie jest Bogiem zamieszania, lecz pokoju” (*1 List do Koryntian 14,33*). Ponadto poszanowanie dla odmienności religijnej jest koniecznym warunkiem pokojowego współistnienia różnych grup etnicznych i religijnych. Właśnie dlatego, że jesteśmy chrześcijanami, jesteśmy wezwani do poszukiwania i wchodzenia na drogi prowadzące do pojednania i pokoju. W związku z tym wyrażamy również naszą nadzieję na pokojowe rozwiązanie kwestii dotyczących Górskiego Karabachu.

Pamiętając o tym, czego Jezus nauczał swoich uczniów, kiedy powiedział: „Byłem głodny, a daliście Mi jeść; byłem spragniony, a daliście Mi pić; byłem przybyszem, a przyjęliście Mnie; byłem nagi, a przyodzialiście Mnie; byłem chory, a odwiedziliście Mnie; byłem w więzieniu, a przyszliście do Mnie” (*Mt 25, 35-36*), prosimy wiernych naszych Kościołów, aby otworzyli swoje serca i ręce dla ofiar wojny i terroryzmu, uchodźców i ich rodzin. Chodzi tu o sam sens naszego człowieczeństwa, naszej solidarności, współczucia i wielkoduszności, które mogą być odpowiednio wyrażone tylko w bezpośrednim praktycznym zaangażowaniu zasobów. Wyrażamy uznanie dla wszystkiego, co już zostało dokonane, ale podkreślamy, że znacznie więcej potrzeba ze strony przywódców politycznych i społeczności międzynarodowej w celu zapewnienia wszystkim prawa do życia w pokoju i bezpieczeństwie, przestrzegania zasad państwa prawa, ochrony mniejszości religijnych i etnicznych, zwalczania handlu ludźmi i przemytu.

Sekularyzacja znacznych warstw społeczeństwa, jego wyobcowanie z duchowości i transcendencji prowadzi nieuchronnie do zeświecczonej i materialistycznej wizji człowieka i rodziny ludzkiej. Pod tym względem jesteśmy zaniepokojeni kryzysem rodziny w wielu krajach. Ormiański Kościół Apostolski i Kościół katolicki dzielą tę samą wizję rodziny, opartej na małżeństwie, akcie bezinteresownej i wiernej miłości między mężczyzną a kobietą.

Z zadowoleniem potwierdzamy, że pomimo trwających podziałów między chrześcijanami, doszliśmy do uświadomienia sobie wyraźniej, że to, co nas łączy, jest o wiele większe niż to, co nas dzieli. Jest to solidna podstawa, na której objawi się jedność Kościoła Chrystusowego, zgodnie ze słowami Pana, „aby wszyscy stanowili jedno” (J 17,21). W ciągu minionych dziesięcioleci relacje między Ormiańskim Kościołem Apostolskim a Kościołem katolickim pomyślnie weszły w nową fazę, umocnione przez nasze wzajemne modlitwy i wspólne wysiłki w przewyżnianiu współczesnych wyzwań. Dzisiaj jesteśmy przekonani o kluczowym znaczeniu rozwijania tej relacji, angażując się w głębszą i bardziej stanowczą współpracę nie tylko w dziedzinie teologii, ale także modlitwy i czynnej współpracy na poziomie wspólnot lokalnych, w perspektywie dzielenia pełnej komunii i konkretnych wyrazów jedności. Apelujemy do naszych wiernych o zgodną współpracę na rzecz promowania w społeczeństwie wartości chrześcijańskich, które skutecznie przyczyniają się do budowania cywilizacji sprawiedliwości, pokoju i ludzkiej solidarności. Staje przed nami otwarta droga pojednania i braterstwa. Niech Duch Święty, który prowadzi nas do całej prawdy (por. J 16,13), wspiera każdy autentyczny wysiłek, by budować między nami mosty miłości i komunii.

Ze Świętego Eczmiadzynu wzywamy wszystkich naszych wiernych, aby łączyli się z nami w modlitwie słowami świętego Nersesa Shnorhali: „Uwielbiony Panie, przyjmij błagania swoich sług i łaskawie spełnij nasze prośby, za wstawiennictwem Najświętszej Matki Bożej, Jana Chrzciciela, pierwszego męczennika – świętego Szczepana, świętego Grzegorza naszego Oświeciciela, świętych apostołów, proroków, męczenników, duchownych, patriarchów, pustelników, dziewice i wszystkich Twoich świętych w niebie i na ziemi. A Tobie, O niepodzielna Trójco, niech będzie chwała i cześć na wieki wieków. Amen”.

Święty Eczmiadzyn, 26 czerwca 2016

Jego Świątobliwość Franciszek

Jego Świątobliwość Karekin II